

15. Keskuspesula

V. 1973 eli neljäntenätoista toimintavuotena keskuspesulassa pestyn pyykin määrä oli 5 182 tn, eli n. 3% pienempi kuin edellisen vuoden pyykkimäärä. Vähennys johtui lähinnä vaatteiston yleisestä keventymisestä sekä toisaalta asiakaslaitosten hoitopäivien määrän vähentymisestä.

Kertomusvuonna jatkettiin pesukonekannan uusimista hankkimalla yksi jatkuvatoiminen pesukone ja pientavaramankelin taittokone.

Vuoden lopulla saatiin omaan käyttöön aikaisemmin vuokrattuna olleet kellarikerroksen sosiaalitilat.

Lämpökeskuksesta toimitettiin lämpöenergiaa keskuspesulan oman tarpeen lisäksi Koskelan sairaskodille 18 165 Gcal sekä Ruutimäen asuntoalueelle 16 698 Gcal.

Organisaatio ja henkilökunta. Kaupunginhallituksen keskuspesulajaostoon kuuluivat puheenjohtajana teollisuustointa johtava apul.kaup.joht. Gunnar Smeds sekä jäsenenä kaupunginhallituksen jäsenet Aulis Leppänen, Terttu Raveala ja Usko Ruuskanen sekä kotitalousopettaja Maija Leena Seuna. Jaoston sihteerinä toimi apul.kaup.siht. Olavi Kaattari. Jaosto kokoontui kuusi kertaa ja sen kokouksiin osallistui myös keskuspesulan johtaja.

Keskuspesulan tuotantokomitea kokoontui neljä kertaa ja puheenjohtajana toimi Erkki Ahlberg. Kokouksiin osallistui seitsemän työntekijäin, kaksi toimihenkilöiden ja neljä työnantajan edustajaa.

Keskuspesulan henkilökunta. Johtajana toimi edelleen Raili Hämäläinen. Hänen lisäksi kuului henkilökuntaan konttoripäällikkö, pesulalaboratorionhoitaja, pesulatoiminnan ylimestari, konemestari, liinavaateosastonhoitaja sekä 168 työntekijää. Kertomusvuoden päättyessä oli henkilökuntaa yhteensä 175 (ed.v. 183) jakaantuen osastoittain seuraavasti: johtaja, toimistossa 4, laboratorioissa yksi, liinavaateosastolla 17, pesulaosastolla 132 ja teknillisellä osastolla 20 henkilöä.

Teknilliset laitteet. Keskuspesulan tontin pinta-ala on 15 511 m² sekä pesularakennuksen tilavuus 40 000 m³ ja lämpökeskuksen 6 200 m³. Kattilalaitos käsitti kaksi vesiputkihöyrykattilaa apulaitteineen. Lisäksi lämpökeskusrakennuksessa sijaitsi korjaamo ja sähkömuuntamo. Pesularakennuksen kellarikerroksen autotallitiloista oli 160 m² vuokrattu rakennusviraston puhtaanapito-osastolle 30.9. saakka sekä tämän jälkeen 25 m².

Keskuspesulaan hankittiin vuoden aikana 7-yksikköinen, linkoyksiköllä varustettu jatkuvatoiminen pesukone, jonka teho on 504 kg/tunti sekä pientavaramankelin taittokone, jolla pientavarataiton lisäksi saadaan pitkittäistaitto lakanoille ja muille suurille vaatekappaleille. Pesulan käytöstä poistettiin kaksi pesukonetta, neljä linkoa, yksi aukilyöntikone ja kaksi prässiä.

Konekanta käsitti vuoden lopussa seuraavat yksiköt:

— valkopesulassa 9 pesukonetta, 7 linkoa,

- 11 rumpukuivaajaa, 3 mankeliä, levityskone, 4 taittonetta, 28 prässä ja 2 kabinettiprässiä
- kemiallisessa pesulassa kuivapesukone, rumpukuivaaja, höyrytyslauta, prässi ja tahranpoistopöytä
 - vaatekorjaamossa 20 ompelukonetta, 2 sukanparsimiskonetta, nappikone, trikoosauhauskone ja kuumapaikkuskone.

Laitoksen toiminta

Toimisto huolehti kaikista laitoksen toimintaan liittyvistä toimituksista ja tiloitustolle kuuluvista tehtävistä.

Laboratorio huolehti tutkimuksista, joiden avulla selvitettiin pesu- ja huuhteluviestä, kattiloiden syöttövedestä, eri pesulakoneiden toiminnasta sekä valmiista pyykistä päivittäin tai viikoittain otettujen näytteiden laatua. Lisäksi laboratorio huolehti pesussa jääneiden tahrojen poistamisesta ja avusti pesuja huuhtelumenetelmien kehittämistä sekä suoritti tekstiilien pesunkestoja koskevia tutkimuksia.

Liinavaateosasto osallistui sairaaloiden ja huoltolaitosten vaateasioita käsittelevän toimikunnan työhön liinavaatteiston kehittämiseksi. Toimikunta julkaisi uuden vakiovaate-luettelon, joka sisälsi 126 artikkelia. Tämä on noin puolet viisi vuotta aikaisemmin julkaistun luettelon nimikemäärästä. Vaatetoimikunta työskenteli Sairaaliiton Standardisoimistoimikunnan kanssa yhteistyössä antamalla lasuntoja lukuisista liinavaatteiden standardiehdotuksista. Uusina vakiovaatteina liinavaatteistoon hankittiin trikoisia lääkärin leikkauspaitoja ja -myssyjä.

Liinavaatteiden varastohankintoja suoritettiin 543 627 (ed.v. 654 207) mk:n arvosta. Käyttöön otettiin vaatekappaleita 515 000 (560 000) mk:n arvosta. Varmuusvaraston arvo oli vuoden lopussa 394 751 (366 125) mk. Keskuspesulan käyttöön siirrettiin asiakaslaitoksista 1 469 kpl erilaisia liinavaattei-

ta. Nämä merkittiin kaupunginhallituksen päätöksellä keskuspesulan kirjanpitoon 6 826 mk:n arvoisina.

Suoritetun inventoinnin mukaan keskuspesulan käytössä oli vuoden päättyessä 578 334 (585 693) vaatekappaletta kirjanpitoarvon ollessa 2 354 540 (2 290 890) mk. Inventoinnin osoittama vajuus oli 18 519 (19 282) kpl vastaten 3,2 (3,4) % inventoinnin kohteina olleiden vaatekappaleiden lukumäärästä ja vastaavasti 2,2 (2,8) % niiden arvosta.

Kaupungin sairaaloiden, sairaskotien ja vanhainkotien kokonaispyykkimäärästä oli keskuspesulan omistamien liinavaatteiden osuus keskimäärin 76,3 (72,6) %, muu osa oli laitosten ja niiden henkilökunnan omistuksessa. Vaatekorjaamossa korjattiin erilaisia vaatekappaleita 45 216 (45 757) kg, mikä vastaa 1,0 (1,0) % po. laitosten tarvitsemasta kokonaispyykkimäärästä. Korjauskelvottomina poistettiin käytöstä 37 243 (52 880) vaatekappaletta.

Pesulaosastolla käsiteltiin kertomusvuoden aikana yhteensä 5 181 946 (5 347 280) kg pyykkiä sekä lisäksi Auroran sairaalassa pesyttyä ns. infektiopyykkiä 28 843 (62 111) kg. Pyykin kokonaismäärästä mankeloitiin 73,1 (77,0) %, prässättiin 8,9 (9,0) %, pelkästään kuivattiin 16,8 (12,8) % ja kemiallisesti pestiin 1,2 (1,2) %.

Pyykin kokonaismäärästä oli kaupungin laitosten pyykkiä 91,3 (90,2) %, ulkopuolisten laitosten 8,1 (9,4) %, oman henkilökunnan 0,1 (0,1) % sekä hankittujen uusien vaatekappaleiden osuus 0,4 (0,3) %. Ulkopuolisina asiakaslaitoksina olivat kertomusvuonna Kätilöopisto ja SPR:n Veripalvelu.

15. Keskuspesula

Kaupungin laitosten kokonaispyykkimäärä 5 181 946 kg jakautui eri laitosten kesken seuraavasti:

	%
Auroran sairaala	6,7
Hesperian »	6,6
Kivelän »	10,0
Laakson »	6,0
Malmin »	3,7
Marian »	7,2
Röykän »	1,6
Koskelan sairaskoti	27,1
Myllypuron »	3,8
Kustaankartanon vanhainkoti	3,5
Riistavuoren »	1,7
Roihuvuoren » (laitoksineen)	2,9
Suursuon »	4,9
Sofianlehdon vastaanottokoti	3,0
Muut laitokset	2,6
Ulkopuoliset asiakkaat	8,2
Uudis- ja henkilökunnan pyykki	0,5
	100,0

Keskuspesula huolehti kertomusvuonna yllä mainittujen sairaaloiden, sairaskotien ja vanhainkotien (Kustaankartanoa lukuunottamatta) sekä Yrjönkadun uimahallin pyykin kuljetuksesta.

Teknillinen osasto huolehti keskuspesulan tontin, rakennusten, koneiden ja laitteiden sekä sähkö- ja putkiverkoston korjaus-, huolto- ja ylläpitotehtävistä sekä lämpö- ja sähköenergian, veden ja paineilman toimittamisesta eri toimintakohteiden tarpeisiin. Lämpökeskus toimitti pesularakennukseen, Koskelan sairaskodin alueelle sekä Ruutinmäen asuntoalueelle lämpöenergiaa höyrynä ja lämpimänä vetenä nettoperiatteen mukaan laskettuna yht. 43 408 (35 882) milj. kilokaloria, josta pesulan osalle tuli 19,7 (25) % ja muiden 80,3 (75) %.

Taloudellinen tulos. Kertomusvuonna keskuspesula laskutti kaupungin laitoksia mankeloidusta ja prässätyistä pyykistä tammi—toukokuun aikana 77 (71) ja loppuvuoden aikana 88 (71) penniä, korjauksesta 6 (5,5) ja vuokrauksesta 21,5 (20) penniä pyykkikilolta. Kuljetuksesta laskutettiin lähinnä kuljetusmatkan pituudesta riippuen 4,5—20 (4—13) penniä pyykkikilolta. Lämpöenergiasta laskutettiin keskimäärin 29,50 (28,42) mk milj. kilokalorilta ja autotallista perittiin vuokraa 2,80 (2,80) mk/m² kuukaudelta.

Kertomusvuoden menot olivat 6 808 082 (5 881 423) mk, tulot 6 839 806 (5 884 512) mk, joten ylijäämää kertyi 31 725 (3 086) mk.